

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové a v právní věci žalobkyně: **MUDr. I. B.**, zast. JUDr. Milanem Holomkem, advokátem, se sídlem Lešetín II/385, Zlín, proti žalované: **Česká lékařská komora**, se sídlem Dolní náměstí 38, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 1. 2008, č. j. 22 Ca 313/2007 - 37,

t a k t o :

Věc **se p o s t u p u j e** rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojila žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajského soudu“) ze dne 10. 1. 2008, č. j. 22 Ca 313/2007 – 37, jímž krajský soud odmítl její žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 4. 2007, č. j. 04/63/439. Tímto rozhodnutím žalované byla uznána vinnou z disciplinárního provinění a bylo jí uloženo disciplinární opatření – vyloučení z České lékařské komory.

Napadeným usnesením krajský soud odmítl žalobu z důvodu její opožděnosti. Přitom vycházel z ustanovení § 18 odst. 4 a 5 zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 220/1991 Sb.), podle něhož lze proti rozhodnutí čestné rady komory o uložení disciplinárního opatření vyloučení z komory podat opravný prostředek, o němž rozhoduje soud. Podle ustanovení § 129 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve věcech správního soudnictví, v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu, ve znění účinném k 31. 12. 2002, lze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podat ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon jinou lhůtu, žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona, jsou-li splněny tam stanovené podmínky. Městský soud ze spisu zjistil, že napadené rozhodnutí žalované bylo stěžovatelce doručeno dne 25. 7. 2007. Třicetidenní lhůta k podání žaloby uplynula dne 24. 8. 2007. Žaloba byla k soudu podána až 19. 9. 2007 a byla tedy podle názoru městského soudu podána opožděně. Krajský soud tak žalobu pro její opožděnost odmítl.

V kasační stížnosti podané proti napadenému usnesení stěžovatelka uvedla, že požaduje jeho zrušení z toho důvodu, že jím byla nezákonně odmítnuta její žaloba (§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.). Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že žaloba byla podána opožděně, z následujících důvodů.

V první námitce stěžovatelka tvrdí, že ze strany žalované došlo k nesprávnému (vadnému) poučení o možnosti podat proti jejímu rozhodnutí opravný prostředek k soudu, neboť v něm chyběl údaj o tom, u jakého soudu má být opravný prostředek podán, v jaké lhůtě a jestli se má jednat o žalobu podle s.ř. s. nebo o žalobu podle části páté o. s. ř. Stěžovatelka poukázala i na skutečnost, že žalovaná zřejmě ani sama nevěděla, jak měla stěžovatelku správně poučit, když nejprve stěžovatelce sdělila, že podání žaloby má odkladný účinek, ale poté naopak sdělila, že stěžovatelku považuje ode dne 25. 8. 2007 za vyloučenou z ČLK. Ve vyjádření k žalobě však žalovaná poukázala na ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má podaná žaloba přímo ze zákona odkladný účinek. Stěžovatelka podpůrně poukázala na judikaturu Ústavního soudu (nález ze dne 11. 5. 1999, sp. zn. I. ÚS 367/98, nález ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03), které se vztahují k problematice vadných poučení ve vazbě k ustanovení § 250m odst. 2 o. s. ř. Stěžovatelka považuje postup městského soudu za přepjatý formalismus, který vedl k porušení jejího práva na spravedlivý proces. Druhou námitkou stěžovatelka poukázala na to, že proti rozhodnutí žalované brojila již dne 21. 8. 2007, a to přímo u žalované. Toto podání sice chybně označila jako „odvolání“, avšak poukázala na povinnost žalované vykládat toto podání podle obsahu, kterým byla žádost o zrušení napadeného rozhodnutí. V této souvislosti stěžovatelka upozornila na ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s., podle něhož platí, že lhůta k podání žaloby je zachována, byla-li žaloba podána ve lhůtě u správních orgánů, proti jehož rozhodnutí směřuje. Ve třetí námitce stěžovatelka poukázala na skutečnost, že krajský soud se dopustil nesprávného procesního postupu před vydáním napadeného usnesení. Tato vada podle názoru stěžovatelky spočívala v tom, že krajský soud vycházel při vydání napadeného usnesení z vyjádření žalované ze dne 12. 12. 2007, aniž by dal před vydáním napadeného usnesení stěžovatelce možnost na toto vyjádření reagovat. Toto vyjádření bylo stěžovatelce doručeno až dne 22. 1. 2008, tj. ve stejný den, kdy stěžovatelka obdržela i napadené usnesení. Stěžovatelce tak bylo znemožněno, aby reagovala na námitku opožděnosti žaloby, kterou vznesla žalovaná v citovaném vyjádření. Takový postup byl podle názoru stěžovatelky v rozporu s jejím právem na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 a 38 Listiny a čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech. Podpůrně k této argumentaci stěžovatelka poukázala na setrvalou judikaturu Ústavního soudu (nález ze dne 15. 9. 2004, sp. zn. I. ÚS 220/04, dále nález ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 503/05). Ve čtvrté námitce stěžovatelka poukázala na to, že krajský soud nesprávně aplikoval na její případ ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s. Uvedla, že z ustanovení § 18 odst. 4 a 5 zákona č. 220/1991 Sb. nevyplývá, o jaký opravný prostředek k soudu se jedná. Poznámka pod čarou číslo 1) uvádí odkaz na §§ 249-250f o. s. ř., nikoliv na část pátou o. s. ř., a navíc nemá normativní charakter. Kromě toho stěžovatelka podotkla, že ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s. má přechodný charakter, a proto nemělo být aplikováno na rozhodnutí žalované, které bylo vydáno několik let po účinnosti s. ř. s. Dále poukázala na rozpor v jednání krajského soudu, který nejprve rozhodl usnesením ze dne 11. 10. 2007, č. j. 22 Ca 313/2007 – 24, o nepřiznání odkladného účinku, avšak poté žalobu odmítl na základě nesplnění lhůty obsažené v přechodném ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s. Tím se krajský soud dostal do rozporu, neboť pokud aplikoval ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s., nemohl by samostatně rozhodovat o přiznání či nepřiznání odkladného účinku, neboť ten nastává v tomto případě ze zákona. V páté a zároveň i poslední námitce stěžovatelka tvrdila, že ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s. je v rozporu s ústavním pořádkem. Lhůta třiceti dnů k podání žaloby o přezkoumání rozhodnutí žalované je diskriminační a naprosto neodůvodněná. Stěžovatelka považuje toto ustanovení za rozporné s čl. 1 Ústavy, čl. 36 odst. 1 a 38 odst. 2 Listiny, jakož i s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění jejích protokolů a dodatkových protokolů. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud přerušil řízení a předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení tohoto ustanovení s. ř. s., případně aby Nejvyšší správní soud přímo aplikoval na její případ čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 3. 3. 2008 žalovaná uvedla, že plně souhlasí se závěrem krajského soudu, že žaloba proti napadenému rozhodnutí byla podána opožděně a bylo tak na místě její odmítnutí. K námitkám stěžovatelky žalovaná uvedla, že náležitosti rozhodnutí Čestné rady ČLK jsou stanoveny stavovským předpisem ČLK č. 4, který nestanoví, že by poučení muselo obsahovat ty náležitosti, které označila stěžovatelka. Ohledně stěžovatelkou namítaného odvolání, které podala u žalované dne 21. 8. 2007, žalobkyně namítla, že se jednalo o nicotný právní akt, z jehož obsahu rozhodně nevyplývala snaha žalované brojit proti předmětnému rozhodnutí žalované v rámci řízení před správními soudy či v jiném řízení. K argumentaci odůvodňující názor stěžovatelky, že ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s. je neústavní, žalovaná podotkla, že ji považuje za účelovou a nepřipadnou, neboť toto ustanovení dopadá na všechna řízení, v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí o. s. ř. ve znění účinném k 31. 12. 2002.

Předmětem posuzování Nejvyššího správního soudu v této věci je zejména správnost aplikace § 129 odst. 1 s.ř.s., ve spojení s § 18 odst. 4 a 5 zákona č. 220/1991 Sb., Krajským soudem v Ostravě, a to v tom smyslu, zda má ustanovení § 129 odst. 1 s. ř. s., stanovující k podání žaloby 30ti denní lhůtu, přechodný charakter, a proto nemělo být aplikováno na rozhodnutí žalované, které bylo vydáno několik let po účinnosti s. ř. s., nebo zda jde o speciální ustanovení, které dopadá na všechna řízení po dni účinnosti s.ř.s., v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí o. s. ř. ve znění účinném k 31. 12. 2002.

Ustanovení § 18 odst. 4 a 5 zákona č. 220/1991 Sb. zní :

(4) Proti rozhodnutí čestné rady komory o uložení disciplinárního opatření podle odstavce 3 lze podat opravný prostředek.

(5) O opravném prostředku rozhoduje soud. 1) – odkaz na § 244 a násl. občanského soudního řádu

Ustanovení § 129 s. ř. s. nese nadpis „Přechodná ustanovení k opravným prostředkům proti rozhodnutí správního orgánu“, a jeho odst. 1 zní : *Ve věcech správního soudnictví, v nichž zvláštní zákon svěřuje soudu rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu, ve znění účinném k 31. prosinci 2002, lze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona podat ve lhůtě třiceti dnů od doručení rozhodnutí, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinak, žalobu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona, jsou-li splněny podmínky tam stanovené. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, má podání žaloby odkladný účinek.*

Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu při předběžném posouzení věci zjistil, že se touto právní otázkou již vícekrát, podobně jako i další senáty Nejvyššího správního soudu, zabýval.

Například v rozsudku ze dne 27. 7. 2007, č. j. 4 Ads 118/2006 - 25, ve věci poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., dospěl k závěru, že *žalobu bylo nutno podat s ohledem na § 129 odst. 1 s.ř.s. ve lhůtě 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu.* Současně uvedl, že *ustanovení § 129 odst. 1 s.ř.s. je sice řazeno mezi ustanovení přechodná, z tohoto ustanovení, ani z jiného dalšího ustanovení soudního řádu správního či jiného zákona nevyplývá, že by citované ustanovení mělo dočasný charakter. Bylo je tudíž možno aplikovat jak v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tak i v době současné.* Obdobně čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu rozhodl např. i v rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 As 6/2008 - 66.

Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu je v nyní projednávané věci jiného názoru, a to, že ustanovení § 129 odst. 1 s.ř.s. je ustanovení přechodné povahy, jehož účelem nebyla, a ani nemohla být, konstrukce výjimečného zvláštního režimu lhůty k podání žaloby, která by působila nejen přechodně, nýbrž dále také pro futuro. Z toho Nejvyšší správní soud vyvodil, že toto přechodné ustanovení již dnes nelze aplikovat na žaloby podané proti rozhodnutím správních orgánů vydaným v řízeních, která byla zahájena až po nabytí účinnosti soudního řádu správního.

Rozhodující čtvrtý senát tak při svém rozhodování dospěl k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Řešení předmětné právní otázky je přitom nutné pro další postup v řízení o kasační stížnosti.

Za této procesní situace nemůže předkládající čtvrtý senát o věci rozhodnout, aniž by se odchýlil od právního názoru již vyjádřeného v dřívějším rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, proto podle § 17 odst. 1 s. ř. s. předkládá věc rozšířenému senátu k posouzení předmětné právní otázky.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: JUDr. Josef Baxa, JUDr. Miluše Došková, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Ludmila Valentová, JUDr. Marie Součková, JUDr. Milada Tomková a JUDr. Marie Turková. Účastníci mohou namítnout podjatost těchto soudců do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděli.

Účastníci řízení mají právo se k předmětným právním otázkám vyjádřit ve lhůtě do 14 dnů od doručení tohoto rozhodnutí.

V Brně dne 31. října 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu